Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cod. Aug. perg. 202

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [9. Jahrh.]

S. Clementis episcopi

urn:nbn:de:bsz:31-97858

Visual Library

incipit pas. sci clementis epi.

Tertius romane ecle prefuit eps clemens disciplinam petri secutus. Ita morum ornamentis pollebat ut et iudeis et gentib. et omnib. xpianis populis conplaceret. Diligebant ergo eum gentiles quam non exegrando sed ratione reddendo et eorum libris et ceremoniis ostendebat ubi nati et unde nati essent hi quos deos putarent et colerent. et quid egissent vel qualiter deffecissent uita finissent euidentissimis documentis ad struerebat. Ipsos uero gentiles posse indulgentiam adeo consequi si ab eorum cultura discederent docebat. Iudeorum uero hoc ordine gratia utebatur quod patres eorum amicos dei adsereret. et legem sanctam et sacratissimam memoraret primumque loco istos habituros instruere si legis sue sacramenta seruassent. in eo quod promissum habrahe non negarent in xpo fuisse conplectum. idem quod in semine habrahe dns heredi tandas promiserit omnes gentes. et quod dixerit ad dd. de fructu uentris tui ponam super sedem tuam. et quod per isaiam prophetam confirmauerit dicens. Quod uirgo in utero conciperet et pareret filium cuius nomen uocaretur emanuel. A xpianis uero ideo maxime diligebatur quia singularum regionum inopes nominatim habebat scriptos. et hos quos baptismatis sanctificationem mundauerat non sinebat publice fieri mendicitatem esse subiectos. Cotidiana itaque

predicatione medio cres acdiuites admonebat nepa
terentur baptizatos pauperes a iudeis et gentib; stipen
diam publicam accipere & uitam baptismatis sci ficatione
mundam donis gentilium inquinare; his & plurimis huius
cemodi predicationum florib; pollens tam do quam omni
b; hominib; rationabilib; cor placebat; Inrationabi
lib; uero placere nemo potest qui do placere probatur;
Et ideo nontimuerunt iniurias hominum inrationabilium hui
quorum ratio ita erat ut displicerent infidelib; & nontime
rent; Sic factum est ut nec aurilianum nec sisinnum amicos ner
ue impris & pauescerent clemens; nam & dolentillam uirginem
neptem domitiani principis sponsam aurilianum credentem xpo
sacro uelamine ad integritatis perseuerantiam consecrarent;
sed et theodoram sisinnii coniugem conuersam a simulacris do
castitatis propositum prophiteri minime prohiberet
quam uir suus zelo ducens & clam intrantem prosecutus est
studens uidere & audire quid esset proquare uxor eius
ad eclam festinaret; Ubi a clemente xpo oratio fusa est
& collecta dicta est & a populo dictum est amen. statim
sisinnius & cecus & surdus effectus est; Tunc dixit sisin
nius ad seruos suos tollite me hinc cito inter manus
uestras & foras eicite quoniam oculi mei ceci facti sunt. & au
res mee ita effecte sunt surde ut penitus nihil ui
dere et audire preualeant; Pueri autem eius gira
bant cum eo intus & clesiam totum inter populos uiros

ac mulierum. & ad ianuas unde ingressi fuerant ꝑuenire non potuerunt

Sic factum est. ut gyrando in errorem conuerterentur & ad
ad dominam suam teodoram ubi orabat dominum cum domino suo
ꝑuenirent; Et cum uidere & teodora seruos suos por
tantes dominum suum excecatum & gyro uanum laboran ꝑgirum
tes primum quidem declinauit aspectum ab eis putans
eum apertis oculis se aspicere; & mittens unum ex
pueris qui cum ipsa erant ut scirent quid sibi uellent
cum suo domino circumeuntes; Qui respondentes dixe
runt dominus noster uoluit secretum uidere quod non licuit ei uidere
nec audire secretum dei excecatus est & surdus factus
est. nobis quoque hoc imperauit ut eum eiciamus fo
ras. & non nobis conceditur ut eum aliquatenus pro
feramus; Cumque nuntiatum fuisset teodore a puero
prostrauit se in orationem & cum lacrimis cepit pos
tolare a domino ut inde uir suus cum pueris qui eum
portabant exire ꝑmitteretur. & conuersa ad pu
eros qui eum portabant dixit eis; Ite modo &
ꝑducite dominum uestrum ad domum; Ego enim orati
onem meam quam cepi donec explicem non deseram. sed
offerens hostias domino. expletis misteriis prosequar
uos; Cumque habissent pueri dantes ei manum; & cum egres
si essent de ecclesiam ꝑduxerunt eum ad domum. et reuersi
ad dominam suam cecum nuntiantes uirum eius. effectum
& surdum; Theodora uero amplius domino preces lacri

masq; fundebat ut illi diuina misericordia subue
nire; Postmissa aut facta prostrauit se ad pedes
sci clementis theodora dicens uirum suum curas agentem
misteriorum dni nri ihu xpi cetitatem incurrisse
oculorum & utrasque aurium auditum perdidisse.
Tunc beatus clemens uincitur fletu & omnes quierant
simul cum illo dno preces ut funderent. Exoratur quatenus
uiro eius & auditum & uisum reddere dignaretur;
Confidens itaq; clemens postoratione perrexit cum muli
ere theodora ad uirum eius inuenit eum apertis oculis
nihil uidentem & neq; sermonem aut sonitum audientem
quod cum ululatu uniuersi streperent & hoc sine sinnius
non audire; Dixit ad dnm clemens dne ihu xpe qui
claues regni celorum dedisti petro magistro meo
apostolo tuo & dixisti ei que aperueris aperta sunt
& que clauseris clausa sunt; Et que solueris super terram
erunt soluta & in celis; tu precipe ut aperiantur
huius hominis & aures & oculi quoniam tu dixisti que
cumq; petieritis credentes consequimini & tua hec
promissio fidelis permanet in secula seculorum. Ad tubi
respondentes dixerunt amen; Aperti sunt oculi eius
simul & aures eius & uidens clementem iuxta coniu
gem suam stetit amens effectus cogitare cepit
quod nam hoc esset existimans sibi magicis artibus
inlusum; Cepit dicere seruis suis ut tenerent cle

mentem epm. dicebat autem ut ingrederetur ad uxorem meam
in magicis artibus mihi cecitatem induxit; Hi autem quibus ius
serat ut clementem ligarent hoc illis uidebatur quod clemen
tem constringerent et traherent. illi autem columnas iacen
tes ligabant et trahebant. nunc de intus foris nunc de
foris intus; hoc etiam ipsi si sinnio uidebatur quod sanctum clemen
tem uinctum traherent; Cui sanctus clemens ait; duricia
cordis tui in saxis conuersa est. et cum saxa deos estimas saxa
trahere meruisti; At ille quasi uictor exultans dicebat
ego faciam te ad omnium maleficiorum exemplum interfici;
Tunc beatus clemens dans orationem et benedicens
uxorem eius abscessit hoc in mandatis tradens ei
dicens ne ab hoc orationem omnino cessaret donec uisi
tationem dominus uiro eius dignaretur ostendere; o
rante autem theodora et flente ecce subito apparuit ei
ad uesperum uir canitie ueneran dus dicens: Per te sa
nus erit si sinnius. ut impleatur hoc quod dixit frater meus
paulus apostolus. sanctificatur uir infidelis per mulierem fide
lem; Et cum hec dixisset ab aspectu eius abscessit; Unde
non dubium extitit ibi beatum petrum apostolum apparuisse.
Denique statim clamauit si sinnius theodoram et dixit. obse
cro te ut reges dominum tuum ne irascatur mihi. Zelo enim tui
ductus abii poste ad ecclesiam et dum uolui uidere que age
bantur et audire que dicebantur; Amisi auditum et uisum.
nunc ergo qua clementis fecit presentia ut et auditum

& uisum reciperet. Rogat eum ut ueniat ad me & faciat
me ueritatem agnoscere. Nam & mihi & pueris meis pro
certo hoc uidebatur quod clementem ligarent cum clericis
suis & traherent; hi autem saxa & columnas traxisse nos
cuntur; Tunc theodora per rex ad sanctum clementem episcopum &
narrauit ei omnia que uiderat & fuerant ei a suo con
uige narrata; Ueniens autem sanctus clemens ad sisin
nium cum honore susceptus est; a quo audiens uniuersa
qui ad edificationem eius uenerant docuit ei omnia que
ad fidem catholicam pertinere probantur; Et credidit sisin
nius & conroboratus est in fide xpi & cepit genibus clemen
tis aduolui dicens gratias ago domino uestro omnipotenti qui
me idcirco excecauit ut uideam ideo auditum abstulit
ut ueritatem hanc audiam quam ignoranter inride
bam: & hoc putabam falsum esse quod uerum est. hoc existima
bam uerum esse quod falsum est; Tenebras putabam lucem.
& lucem tenebras existimabam; Sed purgatus est sen
sus meus a sordibus idolorum. Uere enim cognoui demones
decipere homines ut qui non credunt xpm dominum ipsis
dominentur saxa surda & muta sicut & mihi hactenus
dominata sunt; Hec & his similia multa dicente sisin
nio gaudium magnum factum est & dato nomine proximo
pascha futurum baptizatus est; Computati sunt hi qui
cum eo baptizati sunt de domo eius simul uiri cum mu
lieribus & infantibus; pro mis cui sexus numero. lxiii.

p hunc aũ sisinnium multi nobiles multi inlustres &
amici regis nerue conũsi sunt ad xp̄m; Tunc omnes
sacrarũ publius terquinius uidens innumerabilẽ
multitudinẽ xp̄o credere in inuidia xp̄i ductus
uocat ad se patrones regionũ. & datã eis pecuniã
monuit eos ut seditionẽ excitarent xp̄ianis; Illo igi
t̃ tẽpore administrante mamertino prefectura.
Sed sub urbana effectaẽ. seditio populi romani de
nomine clem̄tis ep̄i & inter se inuicem confunde
bant̃ dicentes. quid mali fecit aut quid nob̄ boni
n̄ exercuit. quicũq; ab eo eger uisitatu potuit non
ne saluus factus est; Quicũq; ab eo tristis aduenit
gaudens abcessit; Nullium quã nocuit cũ omni
b; p̄ fuerit; Alii uero sp̄ũ diaboli cõ flati dicebant
magicis artib; ista faciens deorũ nostrorũ cultu
re uccuauit; Iouem dicit dm̄ non esse. hircolẽ con
secratorem nm̄ in mundũ dicit ee sp̄m. uenerẽ
deã scam̄ fuisse cõmemorat; Scam̄ deam minerucc
blasphemat. dianã ac mercuriũ. simul & saturnum
& martẽ accusat; Numina & iã uniuersa blasphemat;
Tunc mamertinus urbis prefectus populi seditionem
non ferens iussit adduci beatũ clem̄tẽ ep̄m urbis ro
me; Cũque eum secrete uidisset cepit & dicere. No
bili styrpe progenitũs om̄s romana multitudo tes
tatur; Sed & errorẽ te passum in eo n̄ ferẽ in quo

nescio quē xp̄m colere te dicant. & contra omā tē
p la diuina te suscipere arguantur; Deponendaē
ce te sup stitio sup fluce & dii sunt a te colendi ex
mii ut euadas; Clemens ep̄s dixit. obtarē culmi
nis tui ad rationē accedere mihi non decet multum
imperitorū. sed de rationē prescribe. nā si canes
multo latrauerint & morsib; ad tractauerint nū
nobis hoc possunt auferre qd nos homines sumus
rationabiles & ille sunt irrationabiles canes;
Seditio aū sēp imperitis exorta ostendit se nihil
certū habere nec uerū; Unde silentiē flagitan
da occasio. in qua pro salute sua homo rationabilis
disputans secū incipiatq; tractare ut dm̄ uerū
inueniat cui fidē suā iusta ratione cōmittat;
Hec multa & alia rationabiliter dicente clem̄te ep̄o
furere contra eos cepit urbis p̄fectus qui ipsā
seditionē excitauerat; Et missā relationē ad
neruā pariter & traianū d. clem̄tē nunc ad se
ditiosa uociferationē populi romani impeti cū
nihil iure possit eorū acusatio inuenire; Tunc
impr̄ traianus scribit debere clem̄tē ep̄m aut
sacrificiis consentire aut transpontū mare in here
mo quod adiacet ciuitati cersone subire exilio;
Quod cū fuisset allegatū cepit cū clem̄tē ep̄m agere
mamertinus urb p̄fectus ne uellet spontaneo subire

exilio; Sed ut securus uiuens diis libamina exibiret;
Aduero beatus clemens eps intebat et iam ipsius animum
ad fidem xpi perducere. Cum se ostenderet ad petere
potius exilio quam timere; Tantam denique dns gra
tiam beato clementi epo tribuit ut fleret prefectus
et diceret. ds tuus quem puro corde colis ipse te iuuet
in hac relatione exilii. et delegauit prefectus beato
clementi nauem omnibus necessariis honeratam et dimi
sit eum; Repleta est autem nauis tam de clero quam de po
pulo. secuti sunt autem epm religiosi multi uiri; Cum per
uenissent autem in locum exilii inuenerunt ibi ad secanda
saxa. duo mil xpianos diuturna relatione dam
natos; Qui uidentes scm clementem epm romano
rum omnes una uoce in fletu et gemitu proruperunt;
Quos cum cognouisset scs clemens pro di nomine rele
gatos dixit. non in merito me ad uos dns misit
et huc ad uram coronam adduxit ut particeps fac
tus passionis uestre simul et consolationis efficiar;
Et cum multa eis consolationis et patientie uerba in
timasset dedicit ab eis quod a sexto milo aquam sibi
humeris adportarent; Tunc scs clemens dixit ore
mus dnm nm ihu xpm. ut confessoribus suis. fontem
in isto loco aperiat et qui percussit petram in deserto sina
et fluxerunt in satietate. ipse nobis laticem adfluentem
aperiat; Cumque orationem completa hinc inde circum

inspicere uidit agnum stantem qui pede dextro erec
to qsi locum scō clementi ostenderet; tunc beatus clemens
intellegens dnm ihm xpm ee quem solus ipse respice
ret et pter ipsum alius n uideret. p rex ad locum et dixit in
nomine patris et filii et sps sci in isto loco p cutite; sed
cum omes p gyrum rastris effoderent et n ipsum locum
in quo agnus stabat contingerent. accepto breui sar
culo scs clemens leui ictu suppedes agni p cutiens
ad fluentem uenis ornatum aperuit qui subito euomens
fluuium fecit; tunc uniuersis gaudentib: beatus clemens
responsorium dixit; fluminis impetus letificat ciuita
tem dei sci ficat altissimus tabernaculum suum; Ad istam
famam confluxit omnis puincia et uenientes uniuersi
ad doctrinam sci clementis conuertebantur ad dnm ihm
xpm. ita ut in die quinquaginta. seu amplius bapti
zati in nomine patris et filii et sps sci p fecti in fide
xpi. xpiani abscederent; per totam aut puinciam intra u
num annum a credentib: lxxv. ecle fundate sunt et oma
templa disrupta sunt oma idola confracta sunt.
Post annos aut tres paganis insistentib; tam ambitiosa re
latio cucurrit ad imprm tra ganum ut dicerent ibi p cle
mentem innumerabilem xpianorum populum adcreuisse. et
missus est dux arfidianus nomine qui multos xpianorum
diuersis penis occiderat; et dum uideret arfidianus
omes gaudentes ad passionem accedere cessit multitudini

& solū clem̄ tē epm̄ cogebat ccd sacrificandū. & cum
uideret illū sic fixum in dn̄o ut penitus mutari non pos
sit; dix̄ ad suos p̄ducat̄ ad mare & liget̄ ei hancorce
& p̄cipitet̄ in mare ut n̄ possint isti xp̄iani populi hunc
pro dn̄o colere; Et cū factū fuisset om̄s multitudo xp̄ia
norū flebat & flentib; illis dix̄ cornelius & fedus disci
poli eius om̄s unanimes oremus ut ostendat nob dn̄s
martyris sui & ubi as; Orantib; aū populis recessit ma
re in sinu suo p̄ tria fere mila. & ingressi p̄ siccū p̄pli
inuener̄ in arca saxea corpus sc̄i clem̄tis positū & ancho
rā cū qua missus ē iuxta eū ēē possitā; Reuelatū ē aū dis
cipulis eius. ut n̄ inde tollerent corpus eius. quib; & iam
hoc intimatū ē qd̄ omni anno die passionis eius recedat
mare p̄ septē dies aduenientib;. & siccū iter p̄beat qd̄ ad
laudem nominis sui faciet dn̄s fieri usq; in hodiernū diem;
Hoc aū factū om̄s gentes p̄ girū crediderunt xp̄o ubi nullus
gentilis. nullus iudeus nullus prorsus inuenitur hereticus;
Et fiunt ibi multa beneficia diuinis orationib; eius. nā ce
ci inluminant̄ & om̄s liberant̄ infirmi. ubi omni anno
die natalis eius & demones fugant̄. languores om̄s curan
tur qui illic potuerint p̄uenire; Et ē ibi pax dn̄i & laus
dī cū gaudio. & benedicet̄ xp̄s filius dī qui cū patre regnat
in unitate sp̄s sc̄i; Martyrizatus ē aū uenerabil clemens ep̄s
urb̄ rome in ciuitate cersone p̄uintie. viii k̄ de; Regnante dn̄o
nō ihū xp̄o cui ē honor. laus & gloria in scl̄a scl̄m am̄. Expl̄i pas
sc̄i cle urb̄ rome. dō gr̄a am̄

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg